

Biroul permanent al Senatului

477, 13.12.2023

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENAT

*Comisia juridică, de numiri, disciplină,
imunități și validări*
Nr.XIX/285/13.12.2023

Comisia pentru constituționalitate
Nr.LXVIII/2429/13.12.2023

RAPORT COMUN
asupra **Legii pentru modificarea art.215 alin.(1) din Legea nr.134/2010
privind Codul de procedură civilă**
ca urmare a Deciziei Curții Constituționale nr. 341/21.06.2023
(L477/2021)

În temeiul art. 147 alin. (2) din Legea fundamentală, în conformitate cu prevederile art. 154 din Regulamentul Senatului, republicat, **Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări și Comisia pentru constituționalitate, prin adresa L477/2021 din 27.11.2023, au fost sesizate în procedura reexaminării de către Biroul permanent al Senatului, cu Legea pentru modificarea art.215 alin.(1) din Legea nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă, ca urmare a Deciziei Curții Constituționale nr. 341 din 21 iunie 2023.**

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea unor dispoziții ale Legii nr.134/2010. Potrivit expunerii de motive, adoptarea unui astfel de act normativ va contribui la buna administrare a ședinței de judecată, în sensul evitării aglomerării sălilor de judecată, prin obligativitatea stabilirii unor intervale orare orientative diferite pe grupe de cauze, respectiv fixarea cauzelor în care se administrează probațiune extinsă în intervalele finale ale ședinței de judecată.

În data de 24 mai 2023, Curtea Constituțională a fost sesizată cu obiecția de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea art.215 alin.(1) din Legea nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă, Președintele României. Prin Decizia nr. 341 din 21 iunie 2023, publicată în Monitorul oficial al României, Partea I, nr.1062 din 24 noiembrie 2023, **Curtea a admis obiecția de neconstituționalitate și a constatat că legea este neconstituțională în ansamblul său.**

Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări și Comisia pentru constituționalitate au examinat Legea, în procedura reexaminării ca urmare a deciziei menționate, pe parcursul ședințelor din **6 și 12 decembrie 2023**. În dezbateri, au fost avute în vedere decizia Curții pronunțată în controlul *a priori* asupra Legii pentru modificarea art.215 alin.(1) din Legea nr.134/2010 privind Codul de

procedură civilă (L477/2021), prevederile Legii Fundamentale cu privire la rolul și atribuțiile Parlamentului prevăzute de art. 147 din Constituție și jurisprudența Curții Constituționale în materia efectelor deciziilor Curții Constituționale.

În jurisprudența sa, Curtea a interpretat în mai multe rânduri dispozițiile art. 147 alin. (2) din Constituție și a distins în privința efectelor pe care le produce decizia sa de constatare a neconstituționalității unor dispoziții din lege înainte de promulgare și decizia de constatare a neconstituționalității unei legi în ansamblul său. Cu referire la cea de-a doua situație menționată, Curtea a statuat, de principiu, că pronunțarea unei astfel de decizii are un efect definitiv cu privire la acel act normativ, consecința fiind încetarea procesului legislativ în privința respectivei reglementări.

Astfel, prin Decizia Curții Constituționale nr.22/2019, Curtea a precizat că "Efectul juridic al prezentei decizii este circumscris art. 147 alin. (4) din Legea fundamentală și jurisprudenței Curții în materie, astfel că Parlamentului îi revine în continuare obligația de a constata încetarea de drept a procesului legislativ, ca urmare a constatării neconstituționalității legii, în integralitatea sa, iar, în ipoteza inițierii unui nou demers legislativ cu privire la același domeniu de reglementare, de a se conforma celor statuate atât prin decizia de față, cât și prin Decizia nr. 561 din 18 septembrie 2018."

Membrii celor două comisii au adoptat soluția respingerii legii trimise la promulgare, în acord cu jurisprudența Curții Constituționale, reținând considerentele cuprinse în Decizia nr.341/2023 prin care a fost constatată neconstituționalitatea acesteia în integralitatea ei:

- în motivarea obiecției de neconstituționalitate, Președintele României invocă "încălcarea principiului bicameralismului, arătând că legea criticată a fost respinsă de Senat, ca primă Cameră sesizată, iar ulterior, Camera Deputaților, în calitate de Cameră decizională, a adoptat legea cu amendamente. Autorul obiecției arată că, potrivit formei inițiatorului, legea criticată conținea un articol unic care prevedea modificarea art. 215 alin. (1) din Codul de procedură civilă de a se institui obligativitatea stabilirii unor intervale orare diferite pe grupe de cauze și a fixării cauzelor în care este necesară administrarea unei probațiuni extinse în intervalele finale ale ședinței de judecată. Totodată, propunerea legislativă completa inițial, cu un nou punct, pct. 5, cuprinsul art. 522 alin. (2) din același act normativ, în sensul introducerii unui nou caz în care poate fi introdusă o contestație privind tergiversarea procesului, respectiv când instanța și-a nesocotit obligațiile prevăzute la art. 215 alin. (1)";

- în forma legii trimise la promulgare, s-a eliminat completarea adusă art. 522 alin. (2) din Codul de procedură civilă și s-au adăugat legii criticate alte două articole, art. II și III care instituie atribuții în sarcina Consiliului Superior al Magistraturii. Introducerea unor noi atribuții pentru Consiliul Superior al Magistraturii determină și schimbarea încadrării legii și a competenței Camerelor, în acord cu dispozițiile constituționale ale art. 75 alin. (1), (4) și (5), coroborat cu art. 73 alin. (3) lit. I) din Constituție, situație în care Senatul se pronunță în calitate de Cameră decizională;

- Curtea a stabilit două criterii esențiale pentru a se determina cazurile în care, prin procedura parlamentară, se încalcă principiul bicameralismului: pe de o parte,

existența unor deosebiri majore de conținut juridic între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului și, pe de altă parte, existența unei configurații semnificativ diferite între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului. Întrunirea cumulativă a celor două criterii este de natură să afecteze principiul care guvernează activitatea de legiferare a Parlamentului, plasând pe o poziție privilegiată Camera decizională, cu eliminarea, în fapt, a primei Camere sesizate din procesul legislativ;

- Curtea a reținut că art. 75 alin. (3) din Constituție, folosind sintagma "decide definitiv" cu privire la Camera decizională, nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune ca proiectul sau propunerea legislativă adoptată de prima Cameră sesizată să fie dezbătută în Camera decizională, unde i se pot aduce modificări și completări. Curtea a subliniat că, în acest caz, Camera decizională nu poate însă modifica substanțial obiectul de reglementare și configurația inițiativei legislative, cu consecința deturnării de la finalitatea urmărită de inițiator;

- în speță, Curtea reține că "cele două noi articole adoptate de Camera Deputaților, în calitate de Cameră decizională, nu au fost analizate de Senat, în calitate de primă Cameră sesizată. Senatul a respins propunerea legislativă la data de 20 decembrie 2021, iar Camera Deputaților a adoptat legea cu modificări la data de 25 aprilie 2023.

57. Legea criticată propunea în forma inițiatorului modificarea art. 215 alin. (1) din Codul de procedură civilă în sensul de a se institui obligativitatea stabilirii unor intervale orare diferite pe grupe de cauze și a fixării cauzelor în care este necesară administrarea unei probațiuni extinse în intervalele finale ale ședinței de judecată, precum și introducerea la pct. 5 al art. 522 alin. (2) a unui nou caz în care poate fi introdusă o contestație pentru tergiversarea procesului, respectiv atunci când instanța judecătorească nu și-ar fi respectat noua obligație introdusă la art. 215 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

58. Or, forma legii adoptată de Camera Deputaților, în calitate de Cameră decizională, înlătură noua ipoteză referitoare la contestația privind tergiversarea procesului și introduce două noi articole, art. II și III, care se referă la competențe noi ale Consiliului Superior al Magistraturii, caz în care, de altfel, Cameră decizională este Senatul, și nu Camera Deputaților.

59. Astfel, Curtea constată existența unor deosebiri majore de conținut juridic între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului (introducerea unor articole care se referă la competențe noi acordate Consiliului Superior al Magistraturii), precum și existența unei configurații semnificativ diferite între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului (au mai fost adăugate 2 articole noi) care determină ca forma finală a legii să se îndepărteze în mod substanțial și fără o justificare obiectivă de la însuși scopul și filosofia inițiale ale legii.

60. Mai mult decât atât, analizând expunerea de motive a legii criticate, Curtea reține că aceasta nu se referă în niciun fel la rolul și competențele Consiliului Superior al Magistraturii, astfel încât nu s-ar putea susține că intenția inițiatorilor legii ar fi fost să stabilească noi atribuții în sarcina instituției menționate care țin de competența decizională a Senatului [art. 133 alin. (1) și art. 134 alin. (2) și (4) cu privire la rolul și atribuțiile Consiliului Superior al Magistraturii, prin raportare la art. 75 alin. (1), (4) și

(5), coroborat cu art. 73 alin. (3) lit. l) din Constituție]. Chiar dacă Senatul, ca primă Cameră sesizată, s-a pronunțat în sensul respingerii soluției legislative inițiale de modificare a art. 215 alin. (1) din Codul de procedură civilă și de completare a art. 522 alin. (2) din același act normativ prin introducerea la pct. 5 a unui nou caz în care poate fi introdusă o contestație privind tergiversarea procesului, Senatul nu a avut posibilitatea să dezbată și să se exprime prin vot cu privire la domeniul de reglementare al art. II și III adoptate de Camera Deputaților, fiind prin urmare exclus din procesul legislativ. Rezultă că substanța legii, astfel cum a fost aprobată de cea de-a doua Cameră, nu mai vizează doar modificarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, ci are în vedere un scop mai larg, neavut în vedere de prima Cameră sesizată, respectiv completarea atribuțiilor Consiliului Superior al Magistraturii, aspect care ține de obiectul de reglementare al Legii nr. 305/2022 și care intră în competența decizională a Senatului.

61. Prin deosebirile majore de conținut juridic și configurația semnificativ diferită între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului, Curtea constată că textul legii în forma adoptată de Camera Deputaților reprezintă o schimbare de esență și se îndepărtează în mod fundamental atât de la voința inițiatorilor, cât și de la voința primei Camere sesizate, dispozițiile art. II și III nefiind dezbătute de Senat, care a respins legea în forma propusă de inițiatori. Prin urmare, modificările realizate de Camera Deputaților, Cameră decizională, din punct de vedere cantitativ și calitativ sunt de natură să contravină exigențelor principiului bicameralismului instituit de art. 61 alin. (2) și art. 75 din Constituție, aspect ce atrage neconstituționalitatea Legii pentru modificarea art. 215 alin. (1) din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, în ansamblul său.”

În conformitate cu prevederile alin. (4) al art. 147 din Constituție, deciziile Curții Constituționale sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor, de la data publicării lor în Monitorul Oficial al României.

În conformitate cu prevederile art.63 alin.(1) din Regulamentul Senatului, republicat, cu modificările și completările ulterioare, la dezbaterile Legii aflate în procedura reexaminării în ședințele comisiilor din 6 și 12 decembrie 2023, a participat domnul Mihai Pașca, secretar de stat din cadrul Ministerului Justiției.

În urma dezbaterilor și a opiniilor exprimate asupra **Legii pentru modificarea art.215 alin.(1) din Legea nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă**, în ședințele din 6 și 12 decembrie 2023, **membrii celor două comisii au hotărât**, cu unanimitate de voturi ale senatorilor prezenți, să **adopte un raport comun de respingere a legii**.

Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări și Comisia pentru constituționalitate supun spre dezbateri plenului Senatului, prezentul **raport comun de respingere a Legii pentru modificarea art.215 alin.(1) din Legea nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă**.

În raport cu obiectul de reglementare, legea aflată în procedura reexaminării face parte din categoria **legilor ordinare și** urmează a fi supusă votului plenului Senatului, potrivit art.76 alin.(2) din Constituția României, republicată.

Conform dispozițiilor art.75 alin.(1) din Constituția României, republicată, și ale art.92 alin.(7) pct.1 din Regulamentul Senatului, cu modificările și completările ulterioare, **Senatul este prima Cameră sesizată.**

Președinte,

Președinte,

Senator Cristian-Augustin Niculescu-Țăgârleaș

Senator Elena-Simona Spătaru

Secretar,

Secretar,

Senator Laura-Mihaela Moagher

Senator Constantin-Daniel Cadariu